

HERZIEN

VERSLAG VAN DE VERENIGDE VERGADERING OP 18 DECEMBER 2014

VV: 19 februari 2015

- Aanwezig:** de heer mr. M.A.P. van Haersma Buma, **voorzitter**;
de heer A. van den Berg, mevrouw mr. A.W. Bom-Lemstra, de heer J.W.A. van Olphen en mevrouw I.J.A. ter Woorst, **hoogheemraden**;
mevrouw M. Ammerlaan-Romeyn, de heren J.M. Batist, J.B. van den Berg, mr. P. van den Berg, drs. B. Canton, mevrouw N.J. Dijkshoorn-van Dijk, mevrouw G. Döll, de heer P. van der Ende, mevrouw drs. J. Engels, mevrouw drs. M.J. Hilders, de heren ir. L.P.I.M. Hombergen, J. de Hoog, mevrouw drs. A.C.J. Jans RC, de heren J. de Jong, C. Kuijvenhoven, drs. L.W. Nanninga, J.Th. Overmeer, drs. A.P. Ranner, R. Reijn, ir. J.A.A.M. van Rossum, mevrouw dr.ir. M.P.M. Ruijgh-van der Ploeg, de heren drs. M. Smits. B.E. van der Velde en ir. G.A. van der Wedden, **hoofdingelanden**;
de heer mr.drs. P.I.M. van den Wijngaart, **secretaris**;
mevrouw drs. I. Swart, **plaatsvervangend griffier**.
- Afwezig:** de heer A.G. Wiegman **hoogheemraad**, de heer dr.ir. A.J. Middendorp, **hoofdingeland** en de heer H.M.J. Hoogweg, **griffier**.

Opening

De voorzitter opent om 9.25 uur de vergadering.

01. Vaststelling agenda

De heer Hombergen zegt dat zijn fractie een korte stemverklaring wil afleggen bij agendapunt H.03. Hij vraagt voorts om doorgeleiding van de ingekomen stukken 07.03 en 07.19 naar de commissie BOB.

De heer Nanninga wil ook een stemverklaring afleggen bij agendapunt H.03.

De heer Van der Wedden wil over ingekomen stuk 07.09, het rapport van de Rekenkamer Rotterdam, weten wat het college vindt van de conclusie dat de gebiedsontwikkeling van de Oranjabonnen niet van de grond is gekomen door gebrekkige samenwerking tussen de gemeente en onder andere Delfland. Hij vraagt of dit gevolgen heeft binnen Delfland en hoe in de toekomst voorkomen kan worden dat Delfland als medeschuldige wordt aangewezen voor het mislukken van een gebiedsontwikkeling. De voorzitter zal deze vragen beantwoorden in de commissie.

De heer Canton vraagt om behandeling van 07.17 in de commissie.

De ingekomen stukken 07.03, 07.09, 07.17 en 07.19 zullen worden geagendeerd in de commissies.

De heer Canton wil een stemverklaring afleggen over H.04.

De agenda wordt met inachtneming van het voorgaande vastgesteld.

02. Notulen VV van 20 november 2014

De notulen en de lijsten van besluiten en toezeggingen van de VV van 20 november 2014 (openbaar en besloten) worden vastgesteld.

0.3 Mededelingen

De voorzitter staat stil bij het overlijden van de heer Matharoo, medewerker van Delfland. Op 1 december 2014 heeft een ongeval plaatsgevonden op de AWZI De Groote Lucht, zonder dat precies kon worden achterhaald wat er is gebeurd. De heer Matharoo is, na ernstig gewond door collega's te zijn aangetroffen, met spoed in het ziekenhuis opgenomen. Op 3 december 2014 is hij aan zijn verwondingen overleden. Zoiets is niet alleen een slag voor kinderen en verdere familie. Het leven is soms bijzonder wreed, ook voor de collega's eromheen, die dit hebben moeten meemaken. Alles waarmee men bezig is wordt heel relatief.

De heer Matharoo is geboren op 24 augustus 1969 en overleden op 3 december 2014. Het bestuur van Delfland is trots op wat de medewerkers allemaal doen. De heer Matharoo was zeer verknocht aan zijn werk, hetgeen sterk doorklonk tijdens de crematiebijeenkomst, waar duidelijk werd hoe hij daarover vertelde in de kring van zijn familie.

De aanwezigen nemen staande enige momenten van stilte in acht.

Er is bericht van verhindering van de heer Middendorp. De heer Overmeer komt later.

De heer Wiegman is aan de beterende hand, al gaat dat met ups en downs. Erg snel gaat het niet, het ziet er naar uit dat de heer Wiegman voorlopig nog niet terug komt. De voorzitter vervangt hem in het college.

De ontsnapping uit Alcatraz, ruim 50 jaar geleden, is nagerekend door een groep mensen. Delfland heeft dat project mede gefinancierd. De TUD, Deltares en anderen hebben daaraan meegewerkt tijdens een congres in San Francisco.

Er heeft weer een Watertafel plaatsgevonden. Er zijn afspraken over de Kaderrichtlijn Water vastgelegd. De VV ontvangt een korte informatieve brief over hetgeen daar is gepasseerd.

De mededelingen worden voor kennisgeving aangenomen.

04. Insprekers

Van het spreekrecht wordt geen gebruik gemaakt.

05. Vragenronde

Van het vragenronde wordt geen gebruik gemaakt.

06. Stukken ter kennisname

De stukken onder 06.01 worden voor kennisgeving aangenomen.

07. Ingekomen stukken

De heer Van der Velde vraagt zich naar aanleiding van 07.06 af in hoeverre de Verenigde Vergadering betrokken zou moeten worden bij de communicatie et cetera naar aanleiding van de waterschapsverkiezingen. Hij stelt voor om daarvoor een klankbordgroep op te richten. De voorzitter zegt dat die vraag al een paar maanden geleden gesteld had moeten worden. De contracten zijn al gesloten. De lijsttrekkers van de groeperingen die zich aangemeld zullen hebben worden op 13 januari 2015 uitgenodigd. Hij wil het verzoek van de heer Van der Velde overwegen.

Mevrouw Hilders verwijst naar het rapport onder 07.11, van VVD en Algemene Waterschapspartij, over monisme en waterschapsbestel. De werkgroep van beide partijen heeft kennis genomen van het voorzittersoverleg. De werkgroep heeft inmiddels waardevolle inzichten en kennis over het onderwerp vergaard, die zij graag met andere fracties deelt. Los van het traject dat in het voorzittersoverleg is gekozen, kan een werkgroep van de VV ter voorbereiding van een toekomstige discussie over het onderwerp zich daar zelf over buigen. Zij nodigt alle fracties in de VV van harte uit om aan deze werkgroep deel te nemen. De voorzitter verduidelijkt dat een werkgroep als mevrouw Hilders schetst geen status heeft in het Reglement van Orde. Het kan dus geen werkgroep van de VV zijn.

De stukken onder de numers 07.01 tot en met 07.20 worden voor kennisgeving aangenomen.

Besprekstukken

B.01. Najaarsbrief 2014

De heer Smits stelt vast dat de Najaarsbrief kort is en snel inzicht biedt in reilen en zeilen van het waterschap. Hij hoopt dat dit beeld de komende jaren kan worden vastgehouden. Uit de brief blijkt dat Delfland financieel op het goede spoor is, zij het dat het inschatten van het investeringsvolume voor een bepaald jaar naar zijn mening wel wat scherper kan. In het verleden is afgesproken dat bij de begroting en de jaarrekening apart aandacht wordt gegeven aan het traject van de herhuisvesting. Daarmee dient zijns inziens in de stroom van rapportages aan de VV, ook in de Najaarsbrief, een goed inzicht te worden gegeven. Hij complimenteert het college met de Najaarsbrief.

De heer P. van den Berg is herhaaldelijk gebleken dat er behoorlijke verschillen zijn in begrote investeringen en exploitatieresultaten. Als reden daarvoor is wel aangevoerd dat de begroting wordt opgesteld op grond van informatie die al van enkele maanden daarvoor dateert. Als mogelijkheid is toen genoemd om bij de begroting of eventueel kort daarna al begrotingswijzigingen vast te stellen. Daar is dit jaar geen gebruik van gemaakt. Hij vraagt of de Najaarsbrief geen reden was om met begrotingswijzigingen te komen. Hoe denkt het college het probleem van het realiteitsgehalte van de begroting op te lossen?

De heer Van Rossum hoeft de complimenten van zijn fractie in de commissie niet te herhalen. De resultaten in de Najaarsbrief lopen redelijk parallel met Burap 2, afgezien van afwijkingen die goed zijn verklaard. De afwijkingen sinds de begroting 2014 kunnen toch weer substantieel worden genoemd. Misschien zijn er instrumenten waarmee de nieuwe VV een structuur kan maken waarin de cijfers dichter bij elkaar komen. Hij suggereert om het budget voor investeringen vast te stellen op een rond bedrag waaruit kan worden geput voor de lopende investeringen.

Mevrouw Jans beoordeelt de Najaarsbrief als een prima document, waarvoor al complimenten zijn uitgesproken in de commissie. De Verenigde Vergadering wordt in de planning- en controlcyclus steeds goed geïnformeerd. Het resultaat is nu een positief saldo dat 2,4 miljoen hoger is en een investeringsniveau dat 3,8 miljoen lager is. Dat is nog een forse afwijking van de tweede bestuursrapportage.

Zij zet vraagtekens bij het dossier huisvesting. Zij kijkt uit naar de definitieve uitwerking van de plannen. Wellicht blijft ook daar meer geld over.

De Najaarsbrief wordt afgesloten met een passage waaruit zou blijken dat er geen begrotingswijziging nodig is. Zij vindt dat een begroting niet moet worden aangepast aan de realisatie. De rijksoverheid produceert op het eind van het jaar nog een slotwet om begroting en realisatie op orde te maken. De begroting verliest zo haar waarde als sturingsinstrument. Zelf heeft zij ooit de cijfers voor een onderdeel van een gemeente geanalyseerd. In de jaarrekening stond dat het resultaat gelijk was aan de begroting, waarbij werd gesuggereerd dat er prima gemanaged was en dat het bestuur prima op de begroting gestuurd had. Dat hoeft helemaal niet zo te zijn. Zij geeft de Verenigde Vergadering in overweging uiterst kritisch te zijn op begrotingswijzigingen.

De heer J. van den Berg vindt het heel goed om in de Najaarsbrief te lezen hoe het verdere verloop van de financiële ontwikkelingen is. De positieve lijn is doorgetrokken, maar begroten blijkt nog steeds redelijk moeilijk te zijn. Geld overhouden is echter aanmerkelijk beter dan geld tekortkomen. Dat is niet zo gek lang geleden nog voorgekomen. Hij hoopt dat de gunstige ontwikkeling wordt voortgezet.

De heer Van der Velde herhaalt de eerder uitgesproken complimenten voor de Najaarsbrief. In vergelijking met de Burap blijkt er een nieuw exploitatieoverschot te zijn. Dat is structureel 0,3 miljoen en incidenteel 2,1 miljoen. In de Najaarsbrief wordt naar zijn idee wel te veel de nadruk gelegd op de vergelijking met de Burap en minder op de oorspronkelijke begroting.

De heer Hombergen herhaalt, naast de complimenten, de zorg van zijn fractie voor de kwaliteit van de begroting, die ook door de heren Smits en P. van den Berg is geuit. Net als mevrouw Jans pleit hij ervoor om de afwijkingen tussen de aanvankelijke begroting, de bijgestelde begroting en de daadwerkelijke realisatie goed te bezien.

De voorzitter meent dat nog eens moet worden uitgediept of de begroting goed in elkaar stak of dat na een jaar moet worden vastgesteld dat zij niet goed in elkaar stak. Op een ander moment zou hij nog eens met een aantal VV-leden de cijfers willen analyseren. Waar de afwijkingen vandaan komen is goed uitgelegd. Structureel en incidenteel zijn gescheiden. Bij het begroten zou al duidelijk moeten zijn of iets pas later gerealiseerd kan worden. De exploitatie vergt dat er scherper op de wind wordt gezeild. Nagegaan zou kunnen worden of het "beter" kan. Kunnen scherpere cijfers worden verkregen, waardoor anders zou worden geraamd of later beter zou worden bijgesteld?

Hij geeft aan dat er geen budget voor investeringen is. In de begroting is voor een project een bedrag opgenomen, maar zolang er geen krediet is, is er geen budget. In juli 2014 konden nog geen investeringsbedragen worden afgeraamd. Begrotingswijzigingen kunnen alleen betrekking hebben op de exploitatie. In 2014 is de begroting twee keer bijgesteld. Die bijstellingen zijn bij de voorbereiding van de begroting 2015 nog eens goed bekeken. Er waren in december 2014 nog geen aanwijzingen dat bepaalde posten te hoog waren geraamd, dus begrotingswijzigingen worden niet voorgesteld.

Het rijk kent een ander stelsel van begrotingen en rekeningen. Wat het rijk doet is niet vergelijkbaar met wat Delfland doet. Bij het rijk wordt in de laatste maanden van het jaar nog snel gekeken wat kan worden gedaan met geld dat anders overblijft. Delfland doet dat niet. De laatste Burap is de laatste bijstelling geweest. Daarom is daarmee een vergelijking gemaakt in de Najaarsbrief. De voorspellende waarde van Burap 2 blijkt heel hoog te zijn, dus de sturing werkt ook goed.

De heer Overmeer komt ter vergadering.

De voorzitter zegt dat is toegezegd dat telkenmale wordt gerapporteerd over de (her)huisvesting. Dat zal ook gebeuren.

Met de heer J. van den Berg is hij het eens dat begroten moeilijk is, al is het nog niet zo moeilijk als het weer voorspellen. Als voorbeeld noemt hij de bochtafsnijding in de Schie. Die wordt al heel lang voorbereid. Zo'n project verloopt langzaam. Men kan ook zeggen: zorgvuldig. Het door Delfland begrote bedrag moet dan naar het volgende jaar.

Na de commissievergadering heeft hij de geuite complimenten al doorgegeven aan de organisatie. Dat zal hij vandaag ook weer doen.

Hij concludeert dat sinds 2009 aanzienlijke vorderingen zijn gemaakt, al kan het altijd beter. De aanmoedigingen van de VV om alert te blijven worden zeker opgevolgd.

De heer Smits wijst op de digitale mogelijkheden die er inmiddels zijn om het weer te voorspellen. De voorzitter weet dat ook. Ook het investeringsniveau kan redelijk goed worden voorspeld. Bij veel investeringsprogramma's heeft Delfland partners, bijvoorbeeld de provincie, enkele gemeenten of nog een andere overheid. Eigenlijk zou voor elke investering moeten worden aangegeven hoe de interdependenties uitwerken op het uiteindelijk realiseren van de voornemens in de begroting. Daar zou na de verkiezingen eens een aparte bijeenkomst aan gewijd kunnen worden. Misschien kan Delfland andere participanten ook wat meer activeren.

Hij dankt de voorzitter voor diens herhaalde toezegging om in de diverse rapportages aandacht te geven aan de huisvesting. Hij hoopt dat in het komende jaar ook daadwerkelijk iets gaat gebeuren.

De heer P. van den Berg heeft toch een beetje het idee dat de voorzitter nu een ander geluid afgeeft dan het college in de voorbije periode heeft afgegeven. Het college wilde een programma ontwikkelen om het realiteitsgehalte van de begroting te verhogen. De voorzitter geeft nu eigenlijk aan dat hij niet zo zeker weet of het aan realiteit ontbrak en of er wel goed te voorspellen viel. Hij is niet zo blij met dat signaal van de voorzitter, want daarmee wordt de urgentie van het verbeterprogramma wat weggehaald. Gekozen moet worden welke mate van voorzichtigheid in acht wordt genomen bij het vaststellen van de begroting. Over het aanbestedingsvoordeel dat Delfland lijkt te kunnen behalen kan een wat conservatieve schatting worden gemaakt, maar het kan ook wat scherper. De consequentie kan dan zijn dat er tegenvallers ontstaan. De VV moet dan niet zeuren. Er kan dan ook bij de behandeling van de begroting zuiverder worden gediscussieerd over de tariefstelling.

De heer Van Rossum acht het terecht dat de heer Van den Berg in tweede termijn de tarieven noemt, want de andere kant van de begroting is de inkomstenkant. De afgelopen jaren heeft een aanzienlijke stijging van de tarieven plaatsgevonden.

Mevrouw Jans noemde in eerste termijn het fenomeen slotwet. Dat acht zij goed vergelijkbaar met de najaarsbrief, die een basis kan zijn om een begrotingswijziging door te voeren. Dat is niet alleen gebruikelijk bij de rijksoverheid, die werkt met een kasstelsel, waardoor op het eind van het jaar kan blijken dat er geld overblijft, waardoor nog niet begrote uitgaven kunnen worden gedaan. Dat instrument wordt ook gebruikt bij gemeenten. Het zou ook kunnen worden toegepast door een waterschap.

De heer Ranner gaat ervan uit dat er inmiddels een aantal instrumenten is waarmee het realiteitsgehalte van de begroting kan worden verbeterd. In de Rekeningcommissie is al vaak bepleit om over te gaan op nacalculaties, om toekomstige investeringen beter te kunnen becijferen. In het verzamelformulier naar aanleiding van de commissievergaderingen is een ander instrument aan de orde, namelijk het onderscheid tussen incidentele en structurele ontwikkelingen in de verschillende programma's. Gelukkig is gebleken dat Burap 2 geen enkele consequentie zou hebben gehad voor de meerjarenraming. De wijzigingen die erin worden gemeld werken niet door in komende begrotingen. Indien voortaan in rapportages onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele ontwikkelingen is eerder te zien of en hoe die in de toekomst doorwerken.

De voorzitter wil het verbeterprogramma niet loslaten, maar hij wil af van het beeld dat de afwijkingen zijn zoals ze zijn en dat er dus niet goed is begroot. De heer Ranner geeft mogelijkheden aan om tot betere ramingen te komen. Het college leunt zeker niet achterover. Politiek interessant is dat de reacties als er tekorten zijn heel anders zijn dan bij overschotten. Dan komen heel andere krachten los, want dat is blijkbaar veel erger dan geld overhouden. De heer Smits brengt in het midden dat het maar weinig voorkomt dat men geld overhoudt. De voorzitter geeft het voorbeeld van gemeenten die voor hun grondexploitatie geen voorzieningen hebben en keiharde tekorten hebben als de exploitatie misgaat. Gemeenten die wel voorzieningen hebben, hebben dekking als het een keer misgaat. De vraag is dan nog steeds waar het verlies vandaan komt. Hij wil voorkomen dat de nieuwe VV straks zal constateren dat de ramingen zo strak zijn dat er meteen problemen zijn als het misgaat. Op dit ogenblik blijkt er bij aanbestedingen alweer een druk omhoog op de prijzen te zijn. Of die trend zal doorzetten weet men natuurlijk niet. Als men dergelijke factoren kent, kan men met wat meer risico begroten. De heer P. van den Berg heeft het eigenlijk zo bedoeld met zijn opmerking over keuzes die moeten worden gemaakt. Hij ziet geen reden om conservatief te begroten. Schaarste van geld dwingt tot kritische discussies en creativiteit. De voorzitter meent dat bezuinigen altijd meer creativiteit oplevert dan het tegenovergestelde. In de economische theorie bestaan er meer stellingen.

Hij wijst mevrouw Jans erop dat de Buraps in feite ook begrotingswijzigingen zijn. Er ontstaat een overzicht van alle begrotingswijzigingen. Dat is het belangrijkste. De werkelijkheid wordt niet vertekend.

De Verenigde Vergadering besluit overeenkomstig het voorstel.

B.07 Afwaardering binnenwaterkering Maasdijk (traject 's Gravenzande – Maassluis)

De heer Van der Wedden merkt op dat zijn fractie in principe voorstander is van sober en doelmatig waterbeleid. Als het niet nodig is om de waterkering in stand te houden moet er ook geen geld meer aan worden uitgegeven.

Dat de Maasdijk bij een calamiteit waarschijnlijk geen functie meer heeft voor evacuatie is hem niet zeker genoeg. Hij vraagt of de Maasdijk als vluchtroute is onderzocht en, zo ja, wat het oordeel daarover was.

Het is geen zaak van Delfland, maar hij vraagt of er een borging van de Maasdijk als cultuur-historisch element is. Als de bescherming door Delfland vervalt, is er dan een andere bescherming om dit element te bewaren?

Hij spreekt zijn dank uit voor de presentatie in het provinciehuis. Daaruit bleek dat in één scenario voor afwaardering van de Maasdijk in 's-Gravenzande enige schade zou ontstaan. Hij vraagt of dit scenario ook doorgerekend is bij een volledig afgraven van de Maasdijk of alleen voor een aantal doorboringen van de Maasdijk.

Een beoogde kostenbesparing van twee ton is voor Delfland weinig substantieel. Hij vraagt of de kosten van onderhoud en beheer kunnen worden overgedragen zonder dat de status verandert.

Bij de aanleg van een extra onderdoorgang bij de Oranjesluizen heeft Delfland een groot bedrag uitgegeven voor de aanleg van een extra verkeersvoorziening om de aanrijdtijd van hulpdiensten te garanderen. Onlangs nog is een project gestart om de kern van de Maasdijk te draineren met een dure buis door de Maasdijk. Hij vraagt of deze kosten zijn meegenomen bij de berekening van de besparing.

Vervolgens vraagt hij of met de gemeente Westland afspraken zijn gemaakt over de afwaardering van de status van de dijk. Het ligt volgens hem voor de hand om 3Di te gebruiken bij de beoordeling van de verschillende scenario's. Kan dat alsnog gebeuren?

Mevrouw Ruijgh merkt op dat vaak wordt gevraagd of de overstromingsrisico's en de waterstaatkundige functie niet nog beter in kaart kunnen worden gebracht. Het doet haar denken aan de discussie van een aantal jaren geleden over de waterstaatkundige functie van de molens, alsof die de enige reden zou zijn om ze in stand te houden. In het geval van de Maasdijk vraagt zij zich af of het niet goed zou zijn samen met anderen wat scenario's te ontwikkelen, om een goed in beeld te krijgen wat het betekent dat de Maasdijk in principe zou kunnen worden afgegraven. Welke al dan niet positieve effecten zullen er zijn, bijvoorbeeld voor de economie of voor de sociale verhoudingen? De Maasdijk is nu nog een enorme barrière voor het verkeer. Zij ziet liever dat Delfland met partners in het gebied geld steekt in een op het landschap en de economie gericht scenario. Zij verwacht dat met 3Di niet tot andere antwoorden wordt gekomen. Er moet worden nagedacht over de ontwikkelingen in het gebied.

Mevrouw Dijkshoorn vraagt zich ook af of met 3Di nog iets zou worden toegevoegd. Haar fractie richt zich vooral op het beoogde effect en de waterstaatkundige functie. Zij heeft er moeite mee dat een bepaald gedeelte de lichtere status van polderkade krijgt en dat andere delen geheel vrij komen. Dat betekent dat de dijk daar afgegraven zou kunnen worden. Haar fractie wil de dijk in principe in stand houden als compartimenteringsdijk. Wie er iets mee wil, moet dan bij Delfland aankloppen. Daarvoor zou wat meer tijd moeten worden genomen. Zij vindt het jammer dat gisteren zowel op internet als in de krant al was te lezen dat het college het plan had goedgekeurd. Als vandaag blijkt dat de Verenigde Vergadering het er niet mee eens is, moet er opnieuw over gecommuniceerd worden. Zij verneemt graag wat er gebeurt als de VV vandaag niet instemt, om tot een ruimere onderbouwing komen. De nieuwe VV zal nog moeten beslissen over de legger.

Mevrouw Engels vraagt het college om het besluit uit te stellen totdat de legger wordt besproken. Het wringt voor haar fractie dat de VV in de huidige samenstelling nu het eerste besluit moet nemen en dat het tweede besluit in de VV in nieuwe samenstelling zal worden genomen. Water Natuurlijk vindt het besluit, ook historisch beschouwd, zodanig belangrijk dat

de VV er unaniem over zou moeten kunnen zijn. Naar zij meent kan dat op dit moment nog niet.

Zij behoudt nog een aantal vragen over de veiligheid. Er zijn vragen gesteld over situationele aspecten, zoals een terroristische aanslag of niet goed werkende sluizen. De antwoorden daarop waren voor haar niet bevredigend, omdat er niets werd gezegd over preventie. Bij een uitstel van de besluitvorming kan daarnaar nog eens onderzoek worden gedaan, bijvoorbeeld met 3Di. De suggestie van mevrouw Ruijgh sprak haar ook aan.

Er is bijvoorbeeld nog niet uitgezocht wat de Maasdijk kan betekenen bij een eventuele evacuatie. In theorie is dat niet de verantwoordelijkheid van Delfland, maar het zou moeten worden uitgezocht. Dat geldt ook voor de vraag in hoeverre de Maasdijk een cultuurhistorisch element is. Zij vindt het belangrijk dat daar zicht op is als Delfland een stapje terug doet. Met gemeenten en provincie zou overleg moeten worden gevoerd over deze aspecten.

Zij stelt een motie voor die mede is ondertekend door de leden Van der Velde, Canton, Hombergen en Van Rossum.

De Verenigde Vergadering, op 18 december 2014 in vergadering bijeen,

overwegende dat:

- *medio 2015 de legger wordt vastgesteld die de door D&H gewenste afwaardering van de Maasdijk formaliseert,*
- *het nieuwe wettelijke toetsinstrumentarium voor waterveiligheid vanuit het Deltaprogramma nog niet is voorgelegd aan en vastgesteld door de Staten-Generaal,*
- *de dan nieuw in functie getreden VV dit voorstel ter bespreking krijgt aangeboden,*
- *de huidige VV gevraagd is nu over de status van de Maasdijk te beslissen,*
- *het vanuit bestuurlijk opzicht weinig elegant is ten opzichte van de nieuwe VV het gevraagde besluit vandaag te nemen,*
- *dat uitstel van het besluit nu de gelegenheid biedt om in de tussentijd*
 - o nader onderzoek te verrichten naar de veiligheidsaspecten met behulp van de mede door Delfland ontwikkelde 3Di methode,*
 - o de functie van de Maasdijk in de meerlaagse veiligheid, bijvoorbeeld evacuatie, nader te onderzoeken,*
 - o de functie van de Maasdijk voor Delfland vanuit de cultuurhistorie te onderzoeken en te overwegen, voor zover van toepassing, de Maasdijk op de Delflandse lijst van cultuurhistorische elementen te zetten,*

stelt voor:

- het besluit tot afwaardering van de Maasdijk als binnenwaterkering uit te stellen tot de betreffende legger is uitgewerkt in 2015;*
- de tussenliggende periode te benutten om, zoals hierboven aangegeven, nader onderzoek te verrichten naar de directe veiligheid (in elk geval met 3Di), de meerlaagse veiligheid en de cultuurhistorische waarde van de Maasdijk;*
- deze aanvullende informatie te betrekken in de integrale besluitvorming,*

en gaat over tot de orde van de dag.

De heer Hombergen heeft ook grote twijfels over het voorgenomen besluit. Hij is beducht dat het besluit nu een kleine besparing oplevert, maar later tot hoge kosten leidt. Hij heeft de compartimenteringsstudie bekeken. De mogelijke besparing en de risicoreductie zijn nogal afhankelijk van de parameters die worden ingevoerd.

Er is een goede presentatie in het provinciehuis geweest. Naar aanleiding daarvan heeft hij de portefeuillehouder al een aantal vragen gesteld. Een groot aantal daarvan is niet beantwoord. Al met al acht zijn fractie het op dit moment niet opportuun om een besluit te nemen. Het lijkt hem goed de situatie beter in beeld te brengen, inclusief de modellering volgens 3Di en de vragen over de cultuurhistorie.

Bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft hij gezien hoe met 3Di de ontwikkeling van een overstroming kan worden gesimuleerd. De landschapselementen die een overstroming kunnen geleiden of beperken zijn daarbij goed in beeld. Ook zijn fractie denkt

dat er best verandering kan komen in de huidige functie van de Maasdijk, maar het lijkt haar niet verstandig nu een beslissing te nemen.

Bijkomend is dat Delfland overgaat op een nieuwe toetsingssystematiek, die nog niet is vastgesteld en naar verwachting vanaf 2017 zal worden gebruikt. Hij vraagt of er nog bepaalde stappen moeten worden gezet in de procedure voor die nieuwe systematiek. Als die nog kan worden bijgesteld, kan de situatie rond de Maasdijk ook behoorlijk anders worden. Er mag niet van worden uitgegaan dat Tweede en Eerste Kamer voorstellen zonder meer accepteren. Dat is deze week nog gebleken.

De voorzitter merkt op dat die actualiteit werd bepaald door geestverwanten van de heer Hombergen.

De heer Smits vindt dat er een lastig voorstel op tafel ligt. Ook hij heeft de presentatie in het provinciehuis bijgewoond. Emotioneel is het voor een waterschap lastig om dijken af te waarden. Intellectueel is het voorstel wel te begrijpen, maar de dijk is in de geschiedenis van Delfland strategisch belangrijk geweest. Afwaardering ervan moet goed worden voorbereid. Korthedshalve sluit hij zich aan bij de vragen van de heer Van der Wedden. Het lijkt hem nuttig om de tijd te nemen om de discussie voort te zetten.

Hij verneemt graag wat de positie van Delfland is in het hele proces, waarvoor de provincie het initiatief heeft genomen. Wat is de positie van Delfland als het de besluitvorming door de provincie negeert?

De heer P. van den Berg stelt voorop dat zijn fractie vindt dat waterveiligheid moet worden gerealiseerd tegen de laagste kosten. Als de Maasdijk geen wezenlijke functie heeft voor de waterveiligheid hoeft de status van de dijk ook niet te worden gehandhaafd.

Over de Monstersche sluis staat in het verzamelformulier een antwoord dat de indruk wekt dat die sluis een rol blijft vervullen voor de waterveiligheid, als de keersluis in Maassluis faalt. Als dan de Maasdijk wordt afgewaardeerd kunnen er minder eisen worden gesteld. Geldt dit dan ook voor de Monstersche sluis? Hij wijst ook op de plannen om de Monstersche sluis open te stellen voor de pleziervaart.

Andere fracties spraken al over nut en noodzaak van besluitvorming op dit moment. De legger wordt pas medio volgend jaar vastgesteld, maar als er morgen een vergunningaanvraag binnen zou komen moet die worden behandeld alsof de Maasdijk de nieuwe status al heeft. Uit de stukken maakt hij op dat de commissie water en groen van de provincie pas in januari/februari 2015 vergadert en dat provinciale staten nog later tot besluitvorming komen. Hij kan niet helemaal overzien wat de relatie is tussen de waterverordening en de kaart van de provincie en de legger van Delfland. Hij vraagt zich af wat gebeurt als Delfland een vergunning afgeeft op grond van de nieuwe status, maar de provincie besluit de kaart niet aan te passen.

Mevrouw Hilders zou graag een heel goede onderbouwing van de afwaardering zien, omdat de waterveiligheid voor haar fractie vooropstaat. Er zijn onzekerheden over het toetsingsinstrumentarium dat de Kamer moet vaststellen, de onderbouwing van de directe veiligheid en de meerlaagse veiligheid. Ook zij vraagt zich af waarom 3Di, waaraan veel geld is uitgegeven, niet wordt gebruikt voor de simulatie. Zij steunt de suggestie van mevrouw Ruijgh om een landschapvisie te ontwikkelen en met scenario's te werken.

Zij vraagt zich ook af waarom zoveel haast wordt gemaakt. Daarmee wordt de VV in nieuwe samenstelling voor de voeten gelopen. Op pagina 3 staat dat bij een contrair besluit van de nieuwe VV ingrepen die inmiddels hebben plaatsgevonden alleen kunnen worden teruggedraaid als Delfland daarvoor de kosten wil dragen. Het lijkt haar beter de besluitvorming in handen te leggen van de nieuwe VV.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

Mevrouw Bom moet het van het hart dat zij meent in de commissie al een aantal vragen te hebben beantwoord, waarop nu is teruggekomen. Zij kan zich voorstellen dat bij dit soort onderwerpen ratio en emotie nogal uit elkaar lopen. Ook het college hecht groot belang aan de waterveiligheid. Het doet daar elke dag zijn uiterste best voor. In de commissie heeft zij uitgelegd hoe het voorstel tot stand is gekomen. Misschien was de aanleg van de Delflandse-

dijk het juiste moment geweest om te kijken naar de status van de Maasdijk. Er was immers een nieuwe kering om de veiligheid te garanderen. Pas met de nieuwe normeringen door het werk van de Deltacommissie zijn er technieken beschikbaar gekomen. Niet alleen de kans dat de dijk wordt overspoeld, maar ook alle andere faalkansen worden daarbij in acht genomen. De provincie heeft zich al een aantal jaren geleden voorgenomen te bezien of de Maasdijk als compartimenteringsdijk nog een functie heeft naast de primaire kering. Met de nieuwe normen wordt gekeken naar de meerlaagse veiligheid. Bijna in heel Nederland is de conclusie getrokken dat het garanderen van de primaire veiligheid het best door investeringen in de eerste laag kan gebeuren. In het gebied van Delfland kan het best worden geïnvesteerd in primaire keringen in plaats van in de tweede laag of de derde laag, de evacuatie. Er zijn in Nederland maar enkele uitzonderingen daarop, bijvoorbeeld in Dordrecht.

Zij legt er de nadruk op dat de rijksoverheid normeert voor de primaire keringen en de provincie voor de regionale keringen. Bij de ruimtelijke ordening in de tweede laag zijn andere overheden aan zet dan het waterschap, namelijk de gemeenten en de provincie. Het waterschap gaat niet over de derde laag. Dat doet de veiligheidsregio.

Het verbaast haar dat de VV vraagt waarom er twee stappen nodig zijn. In de commissie heeft zij daar juist complimenten voor gekregen. Het college zou al alle vergunningaanvragen die de komende maanden binnenkomen kunnen behandelen met de wetenschap wat er met de Maasdijk gaat gebeuren. Dat hoefde dan pas later bij de wijziging van de legger te worden bevestigd. Zij heeft daar niet voor gekozen. Zij wilde al meteen de VV meenemen met de kennis die inmiddels is opgedaan, zodat het leggerproces alvast in de goede richting kan worden gestuurd. Het in kaart brengen en afstemmen met de omgeving is behoorlijk tijdrovend. Het is niet goed doenlijk alle opties, zoals instandhouding of rekenen met de uitkomsten die nu voorliggen, naast elkaar aan de VV voor te leggen. Dat zou heel veel geld en tijd kosten. De heer P. van den Berg begrijpt niet goed waarom ook zonder het nu voorgestelde besluit vergunningaanvragen al zouden kunnen worden afgehandeld op basis van de nieuwe inzichten. Mevrouw Bom zegt dat dit geldt voor aanvragen buiten het tot nu toe geldende beleid. Die zouden worden voorgelegd aan het college, dat de bevoegdheid heeft van het tot nu toe bestaande beleid af te wijken, met de wetenschap dat de normering door de provincie aangepast zal worden. Die zorg heeft zij steeds al gehad, want de afwaardering van de Maasdijk is niet iets dat ineens is opgekomen, maar wordt al een aantal jaren bestudeerd. Er zijn ontwikkelingen waaraan op basis van de huidige status strenge eisen zijn gesteld. Door onderzoek is duidelijk geworden dat dit niet meer nodig zal zijn, door de nieuwe normering door de provincie voor de regionale keringen. De overheid moet zich ervoor verantwoorden als zij strenge eisen stelt waar dat niet meer nodig is. De rechter zou kunnen opleggen dat de extra kosten voor rekening van die overheid komen. Dat staat tegenover de vraag van de VV wat de kosten kunnen zijn als vergunningen worden verleend maar de afwaardering niet doorgaat.

Over de functie van de Maasdijk als vluchtroute is overleg gepleegd met de veiligheidsregio. Zij heeft daar in de commissie al over gesproken. De kans dat er in het gebied van Delfland geëvacueerd moet worden is klein. Hooguit 15% van de inwoners zou over de weg geëvacueerd kunnen worden. Of de Maasdijk nog als evacuatieleroute in stand moet worden gehouden wordt op weg naar de definitieve besluitvorming verkend. De veiligheidsregio zou daarover moeten beslissen. De heer Hombergen voorziet logistieke problemen als bij een calamiteit allerlei materieel het gebied in moet worden gebracht. 85% van de bevolking is daar dan immers nog aanwezig. Mevrouw Bom herhaalt dat dit de derde veiligheidslaag is, waarover een andere overheid moet beslissen.

Zij acht het terecht dat men ook een bescherming van de Maasdijk als cultuurhistorisch element wil. Dat het de primaire dijk was voordat de Delflandsedijk werd aangelegd kan als cultuurhistorisch gegeven worden beschouwd. Ook de beslissing daarover moet door andere overheden worden genomen, zo goed als een andere overheid het Gemeenlandshuis bestempelt als monument. Delfland heeft dan daarnaar te handelen. Er wordt in het gebied nagedacht over een status van cultuurhistorisch erfgoed. De kans dat iets wordt gedaan aan de Maasdijk voor zover Delfland eigenaar is, is heel klein. Delfland zal daarvoor beleid moeten ontwikkelen. Over de cultuurhistorische aspecten wordt in het leggerproces met andere overheden overlegd. Zij voelt wel voor de suggestie van mevrouw Ruijgh om daarvoor een aantal scenario's naast elkaar te leggen. Dat is geen onderdeel van het ontwerpbesluit dat nu voorligt.

Voor een aantal punten in het gebied, waaronder 's-Gravenzande, is precies bekend wat er bij een calamiteit gebeurt als er een bres is in de Delflandsedijk. Er zijn berekeningen gemaakt

voor de punten die zijn opgenomen in het Deltaprogramma. Er is niet specifiek gekeken naar de schade in de bebouwde kom van 's-Gravenzande, maar naar 's-Gravenzande in zijn geheel. Daar is ook een scenario bij waarin de hele Maasdijk is afgegraven. In een extreme situatie zou de schade 3,5 miljard zijn. Waar er twee keringen zijn, is het het verstandigst om te blijven investeren in de eerste kering.

Zij erkent dat de beoogde besparing van twee ton voor Delfland weinig substantieel is. Die besparing is niet de reden voor het voorstel. Beheer en onderhoud zouden misschien ook kunnen worden overgedragen. Belangrijk is om te weten of het zin heeft om de Maasdijk op de hoogte en de sterkte te houden die er nu zijn. Het rapport heeft aangetoond dat investeren in de primaire kering verstandiger is. Delfland mag ook niet blind zijn voor andere maatschappelijke belangen in het gebied. De heer P. van den Berg vraagt of er een inzicht is in de maatschappelijke kosten die kunnen worden bespaard. In de toekomst zouden kennelijk minder ingewikkelde constructies nodig zijn vanwege de status van de Maasdijk. Mevrouw Bom zou daar een schatting van moeten maken. Bij het 3-in-1 project zijn strenge eisen gesteld. Toen dat werd uitgevoerd moest worden uitgegaan van de kennis van dat moment. Als aan dat project minder strenge eisen zouden zijn gesteld, zou dat tot kostenbesparingen leiden. Zo is het haar bekend dat bij minder strenge eisen voor een nieuwbouwproject van de gemeente Maassluis dat in de aanloopfase al een tot twee ton kan schelen. Zo kunnen verschillende ontwikkelingen plaatsvinden of die in sommige gevallen al hebben plaatsgevonden. Er is een dure doorlaat door de Maasdijk gemaakt. Daaraan zouden nu niet meer zulke stringente eisen gesteld behoeven te worden. De afweging moet worden gemaakt of het voor de veiligheid nodig is om behalve in de Delflandsedijk ook te blijven investeren in de Maasdijk. Aange-toond zou moeten worden waarom dat relevant zou zijn.

In de berekening van de besparing zijn de afschrijvingskosten van de extra onderdoorgang bij de Oranjesluizen en de doorlaat om de kern Maasdijk te draineren niet meegenomen. Er is een puur waterstaatkundige afweging gemaakt. Achteraf was het natuurlijk mooi geweest als eerder duidelijk was geweest dat die projecten niet zo duur hadden hoeven zijn. Daarom wordt nu met de provincie zorgvuldig onderzoek gedaan, maar wordt getracht vertraging te vermijden. Zodra er deugdelijke kennis is moet daar ook gebruik van worden gemaakt. Er is geen officieel standpunt van de gemeente Westland. Wat er ook gebeurt, men kan niet zo maar om Delfland als eigenaar heen.

Bij de voorbereiding van de wijzigingen van de legger zal in de gesprekken met het gebied aandacht worden besteed aan onderwerpen als cultuurhistorie, landschapsontwikkeling, ruimtelijke ontwikkeling et cetera. Tot nu toe zijn die onderwerpen in die gesprekken nog niet aan de orde geweest.

In de commissie heeft zij al laten weten dat een doorrekening met 3Di haars inziens niets toevoegt. Er zijn berekening uitgevoerd volgens de deltamethodiek. Voor die methodiek is zelfs een internationale prijs toegekend. Met 3Di kan sneller worden gerekend, maar dan moeten er wel eerst modellen in worden gestopt. Die methodiek is minder state of the art dan wat nu is gebeurd. Er zouden geen andere uitkomsten zijn dan via de deltamethode zijn verkregen.

Een aantal delen van de Maasdijk zal vermoedelijk de status van polderkade krijgen. Daar worden weer eisen aan gesteld. Zij bestrijdt dat bepaalde aspecten beter kunnen worden uitgewerkt bij uitstel van het besluit dat nu voorligt. De richting van die uitwerking wordt al bepaald.

D&H en GS hebben hun voorstellen gedaan op basis van stukken die openbaar zijn en waarover wordt gecommuniceerd. Zij tracht dat zorgvuldig te doen. Dat verwacht zij ook van de partijen in de VV.

Zij vraagt zich af met welk doel de besluitvorming nog zou moeten worden uitgesteld. Een zorgvuldiger voorbereiding dan heeft plaatsgevonden is niet mogelijk.

Zij meent dat een deel van de emotie die nu speelt voortkomt uit de omstandigheid dat het besluit dat wordt gevraagd historisch zal zijn. De Maasdijk is jaren een primaire kering geweest, maar een aantal jaren geleden is die functie overgenomen door de Delflandsedijk. Zij heeft nergens kunnen vinden dat men dat een historisch onjuiste gang van zaken zou hebben gevonden.

Zij vraagt zich oprecht af welke vragen over veiligheid nog open zouden zijn gebleven. Zij meent in de commissie alle vragen daarover te hebben beantwoord. De vragen die de heer Hombergen eerder heeft gesteld heeft zij schriftelijk beantwoord. De Monstersche sluis is nu een scheiding tussen zout en zoet. Komt er een aanvraag om de sluis open te stellen, dan zal

een eis van het waterschap zijn dat die scheiding wordt gewaarborgd, in verband met de waterkwaliteit. Bij hoog water wordt de veiligheid gewaarborgd door de Delflandsedijk en gaat de keersluis dicht. De dijk moet voldoen aan het veiligheidsprincipe dat een watersnoodramp slechts eens in de 100.000 jaar mag voorkomen.

De nieuwe toetsingssystematiek is nog niet vastgesteld, maar dat geldt ook voor de normering voor de primaire keringen worden die uitgevoerd. De toetsingssystematiek wordt ontwikkeld voor primaire en regionale keringen. De provincie zal aanwijzingen geven. Het waterschap zal dan zorgen dat keringen die niet aan de normen voldoen in orde worden gebracht. Ook bij het Deltaprogramma zal niet de toetsingssystematiek worden vastgesteld voordat de norm is vastgesteld.

Zij zet uiteen dat de provincie de norm voor de Maasdijk zal bepalen en de Maasdijk zal afwaarderen. Dat is een voorgenomen besluit, dat voor de vergadering van de statencommissie van januari 2015 als hamerstuk is geagendeerd. Vervolgens moet de waterverordening worden aangepast, een proces van maanden, dat synchroon zal verlopen met de verwerking in de legger. Het gebied mag van beide overheden vragen dat adequaat met de nieuw beschikbare informatie acties worden ondernomen. De heer Smits vraagt of dit betekent dat de provincie autonoom een besluit gaat nemen, waarbij Delfland in alle opzichten volgend is. Is de beleidsvrijheid van Delfland om iets anders te willen eigenlijk nihil of minimaal? Mevrouw Bom bevestigt dat de provincie autonoom een besluit kan nemen, maar geeft aan dat het goede overheden betaamt met elkaar te overleggen. Daarom heeft Delfland het onderzoek begeleid en goed bekeken. Als de provincie niet normeert, kan Delfland wel degelijk nog normeren. Als Delfland de Maasdijk als binnenwaterkering in stand houdt, moet het zich wel kunnen verantwoorden tegenover het gebied. Iedereen kan de resultaten van het onderzoek opvragen en Delfland vragen waarom het bepaalde maatregelen neemt die ontwikkelingen rond de Maasdijk zouden belemmeren, terwijl het onderzoek aantoonde dat alleen investeringen van Delfland in de Delflandsedijk zinvol zijn. Het is denkbaar dat er omstandigheden zijn waarin Delfland het nemen van bepaalde maatregelen waar kan maken.

De heer P. van den Berg vraagt wat er gebeurt als provinciale staten uiteindelijk anders besluiten. Mevrouw Bom heeft een beetje een hekel aan "wat als"-vragen. Zowel D&H als GS hebben de uitkomsten van het verrichte onderzoek voor waar aangenomen en daarnaar gehandeld. Loopt het anders dan zal er vermoedelijk weer een onderzoek volgen, maar zij zou niet weten hoe tot een andere insteek kan worden gekomen. Zo'n onderzoek zou weer een jaar kosten. Het heel zorgvuldige onderzoek dat heeft plaatsgevonden wordt dan overgedaan. Zij heeft geen aanleiding om te verwachten dat zoiets zal gebeuren. De voorzitter zegt dat meerdere scenario's kunnen worden bedacht. Als Delfland voor is en de provincie alsnog tegen, kan Delfland voor de rechter worden gedaagd. Zo zijn er meer scenario's. Het nationale beleid houdt in dat in primaire keringen wordt geïnvesteerd. Als andere keringen niet nodig zijn, wordt daar niet in geïnvesteerd. Hij heeft namens de Unie van Waterschappen in de Stuurgroep Deltaprogramma Kust deelgenomen. Hij heeft nooit van welke provincie dan ook gehoord dat er anders tegenaan werd gekeken. Het zou hem verbazen als provinciale staten van Zuid-Holland ineens gingen afwijken.

Mevrouw Bom stelt vast dat mevrouw Hilders een aantal vragen heeft gesteld die de heer Reijn al in de commissie heeft gesteld. Daarop is toen geantwoord. Zij meent die vragen in het voorgaande ook al voldoende te hebben meegenomen.

Er zal een leggerprocedure worden opgestart met als doel het verwerken van de afwaardering van de status van de Maasdijk. Afgraving van de Maasdijk is thans niet aan de orde.

Zij verzoekt de VV zich naar aanleiding van haar antwoorden te beraden over de motie.

De heer Smits vraagt om een schorsing voor overleg.

Mevrouw Ruijgh merkt op dat in de legger het profiel van de Maasdijk wordt vastgesteld. Met de legger wordt ook beoogd de sterkte van de kering te waarborgen. Inmiddels is duidelijk dat de sterkte van de Maasdijk niet meer zo belangrijk is. Het lijkt haar belangrijk dat het profiel wordt gehandhaafd en eigendom blijft van Delfland, zodat de dijk over bijvoorbeeld honderd jaar ook nog een functie kan hebben. Zij vraagt of dit wordt meegenomen bij de aanpassing van de legger. Mevrouw Bom geeft aan dat bij de nieuwe normering naar veel meer wordt gekeken dan naar de hoogte en de kans dat het water er overheen spoelt. De kernvraag in het onderzoek is geweest of de Maasdijk nodig is om de basisveiligheid van de

bewoners te garanderen. Gebleken is dat de Maasdijk daar niets aan bijdraagt. Investerings in de dijk leiden niet tot een reductie van de kansen op schade. Delfland zal in de legger aangeven welke functie de Maasdijk moet houden. Op sommige plekken zal dat die van polderkade zijn. De dijk blijft eigendom van Delfland.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De voorzitter wil de schorsing beëindigen, tenzij er een behoefte is om haar voort te zetten.

De heer Hombergen vraagt om nog iets langer te schorsen. Mevrouw Ruijgh vraagt waarom dat nog nodig is.

De voorzitter lijkt het beter met het oog op de warme lunch die is voorzien een pauze in te lassen.

De vergadering wordt van 12.10 uur tot 13.50 uur geschorst.

De voorzitter geeft eerst het woord aan de heer Smits, die het heeft gevraagd.

De heer Smits heeft in de schorsing overleg gevoerd, eerst in coalitieverband en daarna ook met de partijen die geen deel uitmaken van de coalitie. Ook de hoogheemraad is in het overleg betrokken. Een van de indieners van de motie zal dadelijk wel meedelen dat de motie wordt ingetrokken.

Er zijn twee afspraken gemaakt. De eerste is dat mevrouw Bom de Verenigde Vergadering op de hoogte zal stellen van alle ontwikkelingen die plaatsvinden of zullen gaan plaatsvinden in het kader van de afwaardering van de Maasdijk, zodat de VV heel intensief betrokken wordt bij het vervolgproces. De tweede is dat het gegeven dat het Hoogheemraadschap van Delfland de eigenaar is van de Maasdijk duidelijk zal worden gemarkeerd. Zodra een actor werkzaamheden aan de Maasdijk wil verrichten die consequenties heeft voor de staat van de Maasdijk zal de hoogheemraad de VV ook actief informeren.

Mevrouw Engels begrijpt dat er voor de coalitie een belang is om het voorstel door te zetten. Zij vindt de twee door de heer Smits genoemde punten heel belangrijk. Zij voegt daar nog aan toe dat het besluit alleen kan doorgaan als de provincie ook positief besluit. Zij verwacht voorts dat Delfland de komende maanden intensief zal werken aan het vaststellen van de eigendom van de Maasdijk, zodat dit goed in de legger kan worden verwerkt. Zij heeft begrepen dat er al overleg met de veiligheidsregio is geweest over de functie van de Maasdijk bij een eventuele evacuatie. Zij hoopt dat daaraan een serieus vervolg wordt gegeven.

In de commissie heeft zij het college een compliment gemaakt over het nu vooraf melden van het anticiperen op de afwaardering. Bij de leggerwijziging van de zeewering verbaasde het een aantal leden dat er al volgens de nieuwe richtlijnen werd gewerkt terwijl dat nog niet in de VV was afgehecht. Daarover was ook zij ontsteld. Zij meent dat nu een betere insteek wordt gekozen. Na de twijfels over aspecten van veiligheid, cultuurhistorie en evacuatie is de opstelling van het college van een andere orde dan eerst, maar dat neutraliseert haar argumenten niet.

Zij trekt de motie nu in. De betrokkenheid van haar fractie bij het onderwerp kan ertoe leiden dat niet alle leden van haar fractie op dezelfde manier zullen stemmen, omdat zij zich onder druk gezet voelen.

De heer Hombergen heeft de indruk dat men best tot elkaar kan komen, als de toezeggingen die de heer Smits en mevrouw Engels hebben verwoord worden gedaan. Hij zegt er eerlijk bij dat dit ook een coalitiebelang is. Het lijkt hem dat de functie van de Maasdijk voor de toekomst behoorlijk is geborgd. Er moet voor een lange termijn zorgvuldig voor veiligheid worden gezorgd. Door een actief eigendomsbeleid en een zorgvuldige samenwerking met andere bestuurslagen moet Delfland zijn verantwoordelijkheid kunnen waarmaken.

Mevrouw Hilders neemt kennis van de toezeggingen die aan het college zijn gevraagd. Het is belangrijk dat de VV van alle stappen die worden gezet op de hoogte wordt gehouden. Zij

meent dat Delfland een stukje van zijn invloed kwijt is als de beschermde status van de Maasdijk vervalt. Als er een goed bestemmingsplan komt voor een woonwijk, zal het maatschappelijk belang al snel doorslaggevend zijn. Het eigenaarschap van de dijk biedt dan niet zoveel zekerheid, maar er kan wel iets mee worden gedaan. In de schorsing heeft haar fractie gesteld dat het erg prettig zou zijn als de provincie eerst besloot. Toen is als een optie genoemd het voorwaardelijk nemen van het voorliggende besluit.

Mevrouw Bom dankt de verschillende sprekers voor hun woorden, waaruit vooral blijkt dat allen staan voor het veiligheidsbelang van de inwoners, op korte en lange termijn. Zij zegt toe dat de VV actief wordt geïnformeerd over alle vergunningaanvragen die consequenties kunnen hebben voor de Maasdijk, voordat de vergunning wordt verstrekt. Vervolgens zegt zij toe dat duidelijk zal worden aangegeven dat het Hoogheemraadschap van Delfland eigenaar is van de Maasdijk. Als de gewijzigde legger definitief wordt moet een eigendomsbeleid worden vastgesteld. De provincie heeft haar vlak voor de schorsing al laten weten dat zij bezig is met het verstrekken van een opdracht om zaken als cultuurhistorie, veiligheidsregio et cetera in beeld te brengen. Delfland zal daarbij worden betrokken. Mocht zich in de vergadering van de provinciale commissie in januari 2015 iets anders aftekenen dan zij nu verwacht, dan zal het college de VV een aangepast besluit voorleggen.

Mevrouw Hilders vindt dat de VV vandaag een besluit moet nemen onder voorwaarde dat de provincie het besluit zal nemen zoals verwacht. Wordt dan volgende week een aanvraag voor een vergunning gedaan, dan kan Delfland daar voorlopig niet op reageren. Dat kan pas als de provincie een besluit heeft genomen. De voorzitter zegt dat dit iets anders is. Als de statencommissie in januari 2015 iets anders wil dan nu wordt verwacht, wordt het in gang gezette proces gestopt. De kans dat er rond de jaarwisseling nog aanvragen worden gedaan is niet zo groot. Komt er een aanvraag, dan moet juridisch goed uitgezocht worden waartoe het waterschap gehouden is. Zo'n aanvraag wordt ook weer niet in 24 uur afgetikt. Hij meent dat materieel de situatie wordt zoals mevrouw Hilders wenst, maar dat formeel geen voorwaarden kunnen worden gesteld zoals zij wenst. Hij weet niet zeker wat een rechter dan zou beslissen als het besluit van Delfland werd getoetst. Mevrouw Engels vraagt waarom Delfland het risico zou nemen dat de provincie anders besluit. De voorzitter meent dat er geen risico wordt genomen. Er zijn geen zekerheden, maar er zouden juridische overwegingen nodig zijn. Formeel kan er geen voorwaardelijk besluit worden genomen. Een vergunning wordt niet binnen zes weken afgewerkt. Mevrouw Hilders heeft tijdens de schorsing geïnformeerd of het besluit kon worden uitgesteld totdat de provincie besloten zou hebben, in de loop van februari 2015. Zij kreeg toen de indruk dat er een voorwaardelijk besluit kon worden genomen. De voorzitter zegt dat materieel de volgende stap pas zal worden genomen als het oordeel van de statencommissie bekend is. De heer Van Rossum vraagt of de informatieplicht van het college over de ontwikkelingen bij de provincie permanent is. De voorzitter geeft aan dat als bij wijze van spreken morgen iemand een aanvraag doet Delfland aangeeft hoe het huidige beleid is, want dat is nog niet formeel gewijzigd. De leggerwijziging is er nog niet. Vervolgens vindt een belangenafweging plaats. Het vergunningstraject zal zeker lopen tot medio februari 2015. Materieel komt het erop neer dat er geen onomkeerbare stappen worden gezet voordat de statencommissie heeft besloten.

De heer Van der Velde vraagt of er nog vergunningaanvragen liggen. De voorzitter weet daar niets van. Als het zo is, zal dat worden gemeld. In de agenda van het college voor januari 2015 heeft hij ze niet gezien. Hij geeft gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer Van der Velde zal tegen het voorstel stemmen, niet op inhoudelijke gronden, maar omdat hij een heel slecht gevoel heeft over de behandeling van het voorstel.

De heer Hombergen constateert dat de meningen niet ver uit elkaar liggen. Het systeem van meerlaagse veiligheid leidt tot een gecompliceerd proces, waar verschillende overheden een verschillende rol hebben. De beslissing over de status van de Maasdijk wordt uiteindelijk genomen door de provincie. Delfland volgt. In de wetenschap dat er regelmatig zal worden ge-

rapporteerd wat er met de Maasdijk gaat gebeuren, en ook gelet op het coalitiebelang stemt zijn fractie in met het voorstel.

De heer J. van den Berg heeft eigenlijk nog weinig gehoord op de vragen van zijn fractie over de afwaardering. Bij de vaststelling van de legger moet de VV ervoor kunnen kiezen dat de Maasdijk in de huidige staat behouden blijft. Hij meent die toezegging te hebben gekregen.

De heer Van der Ende verschilt niet met het college van mening over de toekomstige bestemming van de Maasdijk. De manier waarop het college de VV nu onder druk zet en de argumenten die daarbij worden gebruikt stellen hem niet gerust. Net als de heer Van der Velde stemt hij tegen het voorstel.

Mevrouw Hilders had om een conditioneel besluit gevraagd, maar meent nu dat het college door het toezeggen van actieve informatie materieel aan dat verlangen tegemoetkomt. Met uitzondering van de heer Van der Ende zal haar fractie voor het voorstel stemmen.

De Verenigde Vergadering besluit conform het voorstel, onder aantekening dat de heren Van der Velde en Van der Ende tegen hebben gestemd.

B.11. Vastgoedzone Harnaschpolder, gemeente Midden-Delfland

De Verenigde Vergadering besluit conform dit voorstel.

Hamerstukken

H.02. Concept wijziging van de tekst van de Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis

De Verenigde Vergadering besluit conform dit voorstel.

H.03. Project AHR T&T – tweede tranche

De Voorzitter geeft gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer Nanninga heeft vragen gesteld in de commissie die goed zijn genotuleerd. Helaas zijn de antwoorden niet genotuleerd. Zijn fractie wil een nadruk op de relatie met de programma's Schoon Water en Voldoende water met het project Afvalwater Haagse Regio Toekomstbestendig en Transparant (project AHR-T&T), om riooloverstorten en decentrale zuivering door de glastuinbouw tegen te gaan. In overleg met de hoogheemraad zal hij in de commissie de puntjes nog op de i zetten.

De heer Ranner stelt vast dat het project al een paar jaar sleept. Er wordt nu voorgesteld het project af te ronden, maar zijn fractie is niet overtuigd door de argumentatie en de conclusies. In het afgelopen jaar is een eerste rapport verschenen, waarin helaas naast goede dingen in feite geen cijfermatige beschouwingen zijn geleverd. Er is geen aandacht besteed aan de kwaliteit van de afvalwaterverwerking. Aan de problematiek van de betalingen door Delfland aan Delfluent tot het einde van de periode is ook geen aandacht gegeven. Bovendien wordt de VV geconfronteerd met een nieuw begrip, strategisch assetmanagement, dat puur theoretisch behandeld is. Voorbijgegaan wordt aan aspecten als de risico's en de financiële verplichtingen die worden aangegaan. Er wordt een samenwerking met Delfluent voorzien waarbij zijn fractie grote twijfels heeft, gelet ook op de vergelijkingen die in de vorige periode zijn gemaakt met de AWZI's in noord en zuid en die van het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht. Het was echt niet evident dat de benadering die voor noord geldt, waar Delfluent de belangrijkste partij is, de beste oplossing zou zijn. De voorzitter merkt op dat een stemverklaring kort en krachtig moet zijn. De heer Ranner is tegen het voorstel. Hij zou graag zien dat direct na de verkiezingen opnieuw over de toekomst van de afvalwaterketen, inclusief de Delfluentproblematiek, waarbij het gaat om een zelfstandige oriëntatie op de toekomst, zonder commerciële partijen. Er moet een goed antwoord komen op de technologische ont-

wikkelingen in de afvalwaterverwerking. Daaraan is tot dusverre ook onvoldoende aandacht besteed.

De Verenigde Vergadering besluit conform het voorstel, onder aantekening dat de aanwezige leden van de fractie van de PvdA tegen hebben gestemd.

H.04. Aanpassing investeringsplan en uitvoeringskrediet voor de realisatie van een natuurvriendelijke oever langs de Casembrootlaan (Poeldijk)

De voorzitter geeft gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring.

De heer Canton releveert dat het project aanvankelijk 0,72 ha. vispaaiplaats behelsde, maar is bijgesteld naar 0,24 ha. natuurvriendelijke oever. Dat stelt zijn fractie teleur, maar zij stemt ondanks dat voor het voorstel, omdat het een heel kleine stap vooruit is.

De Verenigde Vergadering besluit conform het voorstel.

H.05. Normenkader financiële rechtmatigheid

H.06. Actualisatie besturingsmodel en organisatieverordening

H.08. Bijstelling investeringsplan en uitvoeringskrediet groot onderhoud Delflandse Buitensluis en Vlaardingse Driesluis in Maassluis en Vlaardingen

H.09. Uitvoeringskrediet en samenwerkingsovereenkomst project Water spoorpark en herinrichten Park 't Loo – Veen- en Binckhorstpolder Voorburg

De Verenigde Vergadering besluit conform deze voorstellen.

H.10 Aanvraag investeringsplan en uitvoeringskrediet ten behoeve van de aanleg van een vispaaiplaats en een natuurvriendelijke oever langs de Buys Ballotsingel te 's-Gravenzande

De voorzitter verneemt zojuist van mevrouw Ter Woorst dat de door de gemeente Westland aangevraagde subsidie voor de vispaaiplaats en ecologische zone aan de Buys Ballotsingel is toegekend voor het volle bedrag van € 200.000.

De Verenigde Vergadering besluit conform het voorstel.

Besprekingsstuk

B.12. Eindejaarsmotie

De heer Hombergen gebruikt een motto van Monty Python: and now for something completely different. Hij zal een motie indienen waarin hij aandacht vraagt voor het immateriële erfgoed van Delfland. Delfland bestaat 725 jaar. In het afgelopen jaar is al heel veel aandacht besteed aan het materiële, zoals de gebouwen in Maassluis en Delft. In het jubileumboek zijn de schatten van Delfland (de mensen) aan de orde gekomen. Bij een heel oude organisatie zijn er ook gewoonten en gebruiken. In de motie vraagt hij om helderheid te bieden over het functioneren van de klok in de VV-zaal van het Gemeenlandshuis als de VV niet bijeen is. Ook vraagt hij om aandacht voor het immateriële erfgoed. Een gedeelte daarvan is de VV in de voorbije zes jaar bekend geworden, maar er is ook altijd een deel dat zich aan de waarneming van de VV onttrekt. Hij denkt aan een kleine studieopdracht, een afstudeerproject of iets dergelijks. Een voorbeeld van een organisatie die dat zou kunnen doen is het P.J. Meertensinstituut, bekend uit de verhalen van Voskuil. Hij verwijst ook naar het boek uit 1938 "De Nederlandse volkskarakters". Dat boek is nog steeds actueel. In het tv-programma de Hokjesman wordt getoond hoe mensen met bepaalde achtergronden met elkaar omgaan. Bij de waterschappen is er ook een modus vivendi voor de onderlinge omgang. Hij stelt de volgende motie voor:

MOTIE

Zoals de klok in de VV-zaal tikt en de uren slaat.....

De Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadshap van Delfland,
bijeen op donderdag 18 december 2014,

Overwegende dat,

- de huidige Verenigde vergadering de uitzonderlijk lange zittingstermijn van bijna 7 jaren volgend jaar zal afronden;
- De VV zich nu stap na stap vanuit de praktijk een gedegen beeld heeft gevormd van werkwijze en cultuur van ons waterschap;
- in deze jaren nu veel aandacht is gegeven aan het materiele van de organisatie, zoals de huisvesting in Delft, Maassluis, en ook de molens en gemalen;
- en ook het roerende erfgoed meer gestructureerde aandacht krijgt;
- dat voorts ook de schatten van Delfland (de mensen) in het jubileumboek zijn opgetekend;
- Het gebruik van de antieke tikkende en slaande klok in de VV-zaal toch nog steeds een ongeschreven maar ook onbeschreven regel is.

Voorts overwegende dat:

- De organisatie van Delfland ook een cultuurdrager is van Nederlands erfgoed, in de zin van een speciaal vocabulair, gebruiken, tradities, en ongeschreven regels;
- Er bijvoorbeeld ook een oude traditie bestaat van schouwmeesters;
- Delfland bij de tijd blijft door vanuit deze traditie zich telkens weer verder aan te passen;
- Zelfs de leden van deze langzittende VV maar een beperkt beeld hebben van dit hele cultuurgood;

en overwegende dat in deze decembermaand in vele maatschappelijke debatten wordt teruggekeken en vooruitgekeken naar (volks)tradities en de bijstelling daarvan,

Verzoekt aan het college

- dat de Dijkgraaf terstond het gebruik rondom de klok in de VV-zaal onthult aan alle aanwezigen, desnoods in een besloten VV;
- almede de andere oude gebruiken van Delfland in een toekomstige publicatie te laten documenteren, wellicht met hulp van professionele organisaties* of verenigingen.
- aldus proactief mede te werken aan de Nationale Inventaris voor Immaterieel Erfgoed (Unesco)**

en gaat over tot de orde van de dag.

* Zoals via het P.J. Meertensinstituut,, VPRO's Hokjesman,, of het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed

** zie ook: http://www.volkscultuur.nl/nationale-inventaris_40.html

Mevrouw Jans is het tijdens de lunch opgevallen dat twee disgenoten dezelfde stropdas droegen, in de kleuren van Delfland. Ruimschoots voor haar lidmaatschap van de VV blijken behalve stropdassen er ook sjaaltjes te zijn uitgegeven. Het sjaaltje wordt nooit gedragen. Als aanvulling op de motie roept zij het college op om het assortiment kledingstukken in de fraaie kleuren van Delfland, blauw, rood en hetzij goud-, hetzij champagnekleurig, uit te breiden met een sjaaltje. Dat hoeft niet duur te zijn.

De voorzitter heeft nu niet genoeg tijd om terstond het gebruik rondom de klok te onthullen. Hij zou moeten schorsen om een en ander uit te zoeken. In ieder geval staat vast dat de klok tikt zolang de VV vergadert. Enigszins frivol legde hij een verbinding met een tweetal onderwerpen dat vandaag aan de orde is. Het ene is de commissie die VV-leden op oproep van mevrouw Hilders kunnen vormen. Hij weet niet of die onder de delegatie door het college valt. Het andere is de opmerking van de heer Ranner over strategische assets. Dat is een ingewikkeld onderwerp. Als hij weer serieus is beseft hij dat hij even moet nadenken over de uitvoering van de motie. Dit jaar zal hij daar geen uitsluitel meer over kunnen geven. Hij vindt de vraag van mevrouw Jans ook interessant. Eén oud-VV-lid heeft bij diens afscheid een strikje gekregen. Dat is toen gemaakt door een medewerker, van een stropdas. Hij zal erover nadenken. Hij weet dat er nog onderzoek naar is gedaan. Er zijn naar hij meent nog wel sjaaltjes, maar net weer met een andere kleur.

Mevrouw Jans adviseert de voorzitter graag over dit onderwerp.

De motie wordt met algemene stemmen aangenomen.

Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 14.25 uur.

Aldus vastgesteld in de Verenigde Vergadering van 19 februari 2015.

De Griffier,

De Voorzitter,

H.M.J. Hoogweg

mr. M.A.P. van Haersma Buma